

AKON KOT PRI- SILNA DRUŽABNA NAPRAVA JE ZMOTA.

RESNICE PA NE PRENE- SE OLOVEŠKA DRUŽBA.

ako sodbo o zakonu podaja so-
dnik Ben B. Lindsay.

New York, N. Y. — Sodnik
Ben B. Lindsay v Denverju ima
eden in dvajset let opraviti sa-
s družinskimi zadevami. O
tem se lahko reče, da je študi-
l družinske zadeve do pike in
na on govori o zakonu in družin-
skih zadevah, tedaj govori kot
dokaz, ki je ta problem prešči-
ral od vseh strani. In kaj pra-
vi sodnik o zakonu? On meni, da
zakon kot prisilna družabna
institucija ponesreči. K temu
poudarja, da je stvar zaradi tega
bolj resna, ker človeška dru-
žba ne more prenesti resnice. On
poudarja številke, ki govorijo, da je
bilo v Denverju v letu 1922 toli-
ko porok, kolikor je bilo razpo-
rok.

Na to pravi sodnik Lindsay:
"Kar je resnica v Denverju, je
praktično resnica v vsakem dru-
gem mestu v Ameriki. Poročilo o
Chicago izkazuje, da je bilo v mi-
nulem letu izdanih 39.000 ženit-
venih dovoljenj, bilo je pa 13.000
razporok. In dekreti za razporo-
ke se ne predstavljajo vseh vlo-
ženih tožb za razporoko."

Sodnik pravi, da taki dogodki
obtožujejo družabne navade in
konvencionalnosti, kajti ljudje
jih opuščajajo in se nočejo ravnati
po navadah, ki so ponesrečile.

Sodnik na to nadaljuje: "Ker
ljudje ne morejo živeti skupaj v
tako velikem številu po konven-
cionalnih zakonskih formalno-
stih, tedaj so opravljene, da žive
skupaj brez te formalnosti. Ako
pride med njimi do nesporazuma,
tedaj stane ločitev manj kot za-
konska ločitev. Na tisoče jih iz-
vrši to, ne da bi to obesili na jav-
ni svon. Ali oni uživajo spoštova-
nje v teh malih skupinah, v teh
malih svetovih. Koliko časa bo pa
še vzelo, da ti mali svetovi tvo-
rijo veliki svet?"

"Tu ni vprašanje, ako se jas a-
li ti strinjajo, ampak gre za to,
kaj se izvrši. To so razmere, ka-
kršne so ustvarile konvencional-
nosti."

Sodnik Lindsay vidi za te po-
jave vzroke v ženski neodvisnosti.
On pravi, da ženska neodvisnost
ni nobena slaba reč, ampak ona
nas sili, da moramo gledati mora-
lnost v drugi luči. V preteklosti
je bila žena sužnica v zakonu. Da-
nes pa žene niso več sužnice.

Za tem nadaljuje, da on ne pri-
poroča, da se opusti zakonska ce-
remonija, ampak priporoča, da se
spoštujejo tudi taki, "ki ljubijo
drugega, akeravno niso poročeni,
da se priznajo pravice takih o-
trok in pravice neporočene mate-
re.

On izjavlja, da ni res, da bi kaj
takega pospeloval nemoralnost,
ampak neprijetnost nezakonskih
otrok, kot je danes v navadi, uni-
čuje življenje detet.

Dalje naglašja, da on ne trdi,
da nekonvencionalni zakon po-
spešuje zakonsko ljubezen, am-
pak on zahteva, da se zboljšajo
razmere za nezakonske otroke.

On zaključuje, da je dolžnost
družbe, da se briga za otroke in
tudi on se zanima za dobrobit o-
troka.

"Leckyjeva 'Zgodovina o ev-
ropski moral' pokaže, da v
času pet sto let ni bilo nobene
razpore in da ni bilo nikdar
več nemoralnosti, v kateri pre-
jani dobi, pa tudi časa ni bila ni-
kdar tako ponižana, kot v času
teh pet sto let," pravi sodnik
Lindsay.

Pet Grkov obeljenih v Smirni.

London, 15. jan. — Brzjavka
iz Smirne poroča, da je turško so-
dišče obsodilo pet Grkov na smrt
na vešalih.

MESEČNA MEZDA \$125 MORA BITI MINIMUM ZA DE- LAVCA.

Sacramento, Cal. — Preiskoval-
ci ekonomskih razmer v Kaliforni-
ji naznanjajo, da najnižja me-
za navadnega delavca, ki je ože-
njen in ima enega otroka, mora
znajati \$125 na mesec. To je naj-
nižji klin, na katerem si more de-
lavce še nekako zagotoviti zdravje
in dostojno eksistenco. Minimum
pa narašča sporedno s številom
otrok. Delavec, ki ima ženo in pet
otrok, bi moral prejemati po iz-
javi omenjenih preiskovalcev naj-
manj \$6000 letno.

PAPEŽEV POSLANIK IZGNAN IZ MEHIKE.

Obregonova vlada je odredila, da
mora Filipi oditi v trih dneh,
ker je prelomil zakone.

BIL JE VODJA FAŠISTOV- SKEGA GIBANJA.

Mexico City, Mehika, 15. jan. —
Predsednik Obregon je včeraj ob-
vestil mgr. Filipija, papeževga
poslanika v Mehiki, da mora v
treh dneh zapustiti deželo ali pa
bo izgnan s silo na temelju 33. čle-
na ustave, ki dovoljuje vladi, da
sme izgnati vsakega tujca, ki u-
groža notranji mir.

Papežev poslanik Ernesto Filipi
je obtožen, da je vodil javne kato-
liške demonstracije v Silaoju,
država Guanajuato in se ni zmenil
za odredbo gubernorja, ki je bil
prepovedal omenjene demonstra-
cije. Dalje je obtožen, da je hu-
akal mehiške katoličane proti za-
konom republike, zlasti pa je na-
govorjal duhovnike, da naj prezro
zakon in naredbe centralne in
krajne vlade.

Obregon je naznanil, da s bodo-
čo bo zvezna vlada sama skrbela,
da voditelji katoliške cerkve ne
bodo več prezirali zakonov, poseb-
no pa bo gledala, da ne pridejo
tudi cerkveni dostojanstveniki v
Mehiko. To pomeni, da papežev
poslanik ne bo več imel vstopa v
Mehiko.

Filipi je Italijan. Zadnje čase je
bil zelo aktiven med mehiškimi fa-
šisti, ki so izjemoma klerikalci.
Pred nekaj dnevi je vodil demon-
stracije v Silaoju. Demonstracije
so bile odete s plaščem vere, toda
v jedru so bile politične. Blago-
slovljen je bil spomenik Kristusu
na odprtem prostoru. Mehika
ustava prepoveduje verske cere-
monije zunaj cerkve, toda Filipi
je z drugimi cerkvenimi dostojan-
stveniki vred korakal na čelu dol-
ge procesije po ulicah v popolnem
ornatu svoje službe. Okrog 50.000
katoličanov je bilo sklicanih in
zbranih pri demonstracijah.

Odredba predsednika tudi dolo-
ča, da morajo biti kaznovani vsi
domači duhovniki in njih višji
prejostojniki, ki so aranžirali bla-
goslovljenje spomenika in javni
izpoved verskega značaja.

Filipi je sredi dospel v Mexico
City in naznanil svojim prijate-
ljem, da takoj odpotuje v Združe-
ne države. Španski poslanik je
uložil protest pri mehiški vladi
proti izgonu Filipija.

MILJONAR IN MČRILEC UMRL NARAVNE SMRTI PRED OB- RAVNAVO.

Miami, Fla. — Miljonar Edgar
C. Frady iz Chicaga, ki je ustrelil
svojo ženo, je umrl v bolnišnici.
Obravnava je bila odložena zara-
di njegove bolezni.

Kuklusi ugrožajo cerkve.

Lawrence, Mass. — Tukašnja
katoliška cerkev St. Mary's je pod
policijsko stražo, odkar je župnik
O'Reilly prejel več grozljivih pise-
m s podpisom K. K. K.

Woonsocket, R. I. — Župnik
tukašnje katoliške cerkve Pre-
svetega area je prejel pismo s pod-
pisom K. K. K., ki vsebuje grož-
njo, da bo cerkev zažgana. Cerkev
je zdaj zastražena.

Ottawa, Ont. Kanada. — Ka-
nadska vlada je končno uvedla
preiskavo, ko je prejela vest, da so
kuklusi zopet zažgali eno kato-
liško cerkev v Ontariju.

PREDLOGA ZA POVRNITEV SOVRAŽNE LASTNINE.

PREDLOŽENA BO ŠE TA TEDEN.

Sodeč po znamenjih, ki jo spre-
mljajo, povzroči vročo in ostro de-
bato.

Washington, D. C. — V politič-
nih krogih govore, da predloga
za povrnitev sovražne tujezemske
lastnine povzroči ostro debato v
kongresu.

Nekateri zahtevajo, da se od
sovražne lastnine toliko pridrži,
da so krite ameriške zahteve.

Predloga je izdelal Thomas W.
Miller, ki določa, da se vrne last-
nina izpod deset tisoč dolarjev
vrednosti. Ako je lastnina več
vredna, se vrne vrednost za de-
set tisoč dolarjev, drugo ostane
še v oskrbi varuha za tujezemsko
lastnino. Miller je varuh tujezem-
ske lastnine in predloga je bila iz-
delana v sporazumu s administra-
cijo.

V predlogi je določeno, da se
ne vrnejo patenti za izdelovanje
barvil in raznih kemikalij.

Kongresnik Graham, republi-
kanec, meni, da bo odsek spre-
menil predloga v toliko, da se ne bo
vrnila le sovražna lastnina do
vrednosti deset tisoč dolarjev,
ampak da se vrne do vrednosti
petdeset odstotkov.

Gotovi privatni interesi prit-
skajo na kongresnike, da se pri-
drži toliko sovražne lastnine, da
so krite ameriške zahteve. Te za-
hteve znašajo približno en mi-
ljon dolarjev. Vrednost sovražne
lastnine cenijo na tri sto petdeset
milijonov dolarjev, in če se spre-
me predloga, ostane v Ameriki še
za sto petdeset milijonov dolarjev
sovražne lastnine.

Avstrijska lastnina je zelo maj-
hna in znaša samo devet milijonov
dolarjev.

Graham je dalje naklonjen, da
se vsa avstrijska lastnina vrne.

Demokratje bodo zahtevali, da
se vsa sovražna lastnina vrne ta-
koj. Ta različna mnenja potrdijo
govorice, da bodo nastale v kon-
gresu ostre debate, ko pride pred-
loga na dnevni red.

Predloga se ne dotika nekakih
ladji, ki so bile zasežene v ameri-
ških vodah in so vredne okoli štiri
in trideset milijonov dolarjev.
Sliši se pa, da bodo nekateri kon-
gresniki predlagali, da vlada od-
škodni lastnike teh ladij.

TIHOTAPSTVO SE RAZVILA TUDI V "VIŠJI" DRUŽBI.

Mati in sin aretirana v distriktu
bogatih ljudi.

Washington, D. C. — Aretirana
sta bila mrs. Margaret Harrison
in njen 19-letni sin, ki pohaja na
univerzo. Prohibicionisti agenti
zdaj upajo, da odkrijejo tisto
spranjo, iz katere je teklo "diplo-
matsko žganje".

Harrisonova je stanovala v di-
striktu, v katerem so naseljeni bo-
gati ljudje. Ko je bila od doma,
so prišli v njeno stanovanje prohi-
bicionisti agenti in detektivji in
našli Gordonov brinjevec v butelj-
kah. Zgodnje je bilo to seveda ve-
liko razočaranje, ko se je pripo-
ljala domov v svojem avtomobilu.
Dalje so pri nji našli zaznamovan
dešetak, ki ga ji je dal detektiv,
ko je kupil žganje pri nji.

LOZANSKA KONFERENCA.

Turčija noče plačati okupacijskih
stroškov.

Lausanne, 15. jan. — Konfe-
renca bo mogoče trajala še dva
tedna. Med Turki in zavezniki ni
slišati o poravnanju stroškov,
ki jih imajo zavezniki v okupacijo
turškega teritorija (Carigrada).
Vprašanje turških predvojnih dol-
gov je tudi še nerešeno. Turčija
zahteva, da se dolgov porazdeli
med izgubljene turške dežele kot
med Palestino, Mezopotamijo, Siri-
jo, zapadna Tracija itd. In da vse
nosijo sorazmerne deleže. Vpraša-
nje kapitulacij je še vedno velika
uganka.

Perzija je šele zdaj prišla s pro-
testom, zakaj ni bila tudi ona po-
vabljena na konferenco.

DRŽAVNA PODPORA VDO- VAM UBITIH DELAV- CEV.

Seattle, Wash. — (Fed. Press.)
Država Washington, ki velja za
najnaprednejšo državo v Uniji,
kar se tiče humanitarnega zakono-
dajstva, plačuje dvema delavcem,
ki so ubiti pri delu, dvajset dolar-
jev mesečne podpore in \$5.00
pomoč za vsakega otroka. Delav-
ski poslanci v legislaturi zahteva-
jo, da se ta podpora poveča, med-
tem ko poslanci kapitalističnih
strank delujejo proti povečanju
podpore.

STARI LODGE SE MORA BOJEVATI ZA SVOJ SEDEŽ.

NASPROTNIKI KANREJVO BOJ PRED NAJVIŠJE SODIŠČE.

Njegovi nasprotniki trdijo, da so
se pri volitvah vršile volilne sle-
parije.

New York, N. Y. — Senator
Henry Cabot Lodge iz Massachu-
setsa ni imel veliko let nobene
prave opozicije pri volitvah.
Lodge je vodja starogardnikov
republikanske stranke v senatu.
Pri sedanjih volitvah se je pa tu-
di proti njemu organizirala resna
opozicija. Stari Lodge se je moral
bojevati, da je slezal akoci z
majhno večino.

Njegovi nasprotniki trdijo, da
je bila še ta večina pridobljena
na sleparski način. Ti nasprotniki
izjavljajo, da zanesajo stvar, ako
nastane potreba, pred najvišje
sodišče, da dokažejo, da je bil
Lodge izvoljen na nepošten način
v senat. Conrad Crocker iz Bo-
stona, predsednik Liberalne re-
publikanske lige v Massachusettsu,
izjavlja, da se je v nekaj dneh
predložil najvišjemu sodišču vlo-
ga, da se izvolitev senatorja Lod-
ge proglasi za neveljavno.

"Lodgova izvolitev je neveljav-
na", izjavlja mr. Crocker, zara-
di nerednosti in sleparij. Prepri-
dan sem, da bo akcija za izbe-
njenje Lodga imela uspeh. Pripo-
ročili smo gubernorju Massachu-
setsa, da odredi izredne volitve,
pritskati bomo, da stvar pride
pred senatni poverljivi odsek in
obenem bomo nadaljevali s bo-
jem doma na sodiščih."

Važno ni toliko, ali se Lodgo-
vim nasprotnikom posreči, da se
Lodgova izvolitev proglasi za ne-
veljavno in se odrede nove vo-
litve. Važno je v tem, da stara
garda v republikanski stranki, ki
je imela neomajno moč v stran-
ki in je to moč izrabljala v inte-
resu reakcije, izgubi svojo
vpliv in da se morajo starogardi-
ni bojevati tam za mandate,
kjer so jih še pred par leti dose-
gli brez vsake opozicije.

VELIKA NESREČA V BUD- NIKU.

Šest mrtvih, dvanaest ranjenih.

Gilspale, Ill. (Izvirno poročilo.)
— Tukaš je se dogodila eksplozija
v rudniku št. 1, ki je lastnina
S. Coal kompanije. Mrtvih je šest
oseb in ranjenih dvanaest. Nesreča
se je dogodila kjuraj od devetih.
Imena ponesrečenih mi niso znana.
Slovenca delata le dva v tem rud-
niku. V prihodnjem poročilu, kaj
več o nesgodi.

NEW YORK GOVORI Z LONDO- NOM PO RADIJOFONU.

New York, N. Y. — H. B.
Thayer, predsednik American Te-
lephone & Telegraph Co., je v ne-
deljo vzel v roke telefon in go-
voril s skupino znanstvenikov v Lon-
donu. Enajst minut pozneje je pri-
šel iz Londona kablogram, ki je
sporočal, da so znanstveniki slišali
in razumeli sleherno Thayerjevo
besedo. Nekaj časa kasneje je
Marconi kablagrafično čestital
Thayerju na epohalen radijofon-
niranj v London, ki zaznamuje
novo dobo občenja med ljudmi.
Še nekaj časa — pravi Thayer —
in razgovor po radijofonu med
ljudmi v Ameriki in Evropi ali
kateremkoli drugem delu sveta bo
vsakdanja reč.

RUSIJA SVARI VSA LJUDSTVA PRED NOVO VOJNO.

Sovjetska vlada protestira proti invaziji Nemčije in opo-
zarja svet na težke posledice imperialistične fran-
coske politike. Eksekutiva tretje internacionale po-
ziva delavce na enotno fronto in francoske vojake na
upor proti Poincareju. Demonstracije in kaos v Nem-
čiji. Ruhr je odrezan od Nemčije in prebivalcem pri-
manjkuje živež. Mnogo mrtvih in ranjenih v Memelu.

Protifrancoške demonstracije v Ruhru.

Essen, 15. jan. — Delavci v
Essenu so danes splošno stavkali
pol ure. Pred glavnim stanom
francoškega štaba so bile sovražne
demonstracije, ki pa niso tra-
jale dolgo. Nemška policija je raz-
pršila množice.

V prejšnji noči je bilo raztrga-
nih nekaj nabitih francoskih pla-
katov. Vojaki poveljnik je zagro-
zil policiji, da jo sadene ostru ka-
sen, ako se to še zgodi.

Protest sovjetske vlade.

Moskva, 15. jan. — Vsesrski
centralni izvrševalni odbor je vče-
raj naslovil na ljudstva vsega sveta
proklamacijo, ki vsebuje oster
protest proti francoski invaziji
Ruhrja in svarilo, da je Evropa
zopet v veliki nevarnosti splošne
vojne. Proklamacija ne pove, kako
stališče zavzame Rusija v tem kri-
tičnem trenutku, povdarja pa, da
delavci in kmetaki Rusija ne
more molčati vprlo infamnega
koraka, ki ga je storila imperia-
listična Francija napram industrij-
skemu srcu Nemčije.

Rusija pravi, da so za okupacijo
Ruhrja odgovorne Anglija, Italija
in Japonska, ki so dopustile, da je
Francija šla celo preko sramotne
versajške pogodbe, katere je
zrgla Evropo v ekonomski in po-
litični kaos. Amerika ni omenjena
v proklamaciji.

Rusija protestira zoper potlače-
nje pravice Nemčije glede samo-
odločevanja in zoper pogašanje suve-
renstva nemškega ljudstva.

"Strašna beda in trpljenje ža-
kata delavce v Nemčiji in iz tega
položaja se porodi splošni ekonom-
ski nered v Evropi," se glasi pro-
klamacija. "Vsed tega svari Ru-
sija ljudstva vsega sveta pred ve-
liko nevarnostjo, ki ugroža mir.
Vsa usoda je v vaših rokah."

Tretja internacionala poziva de- lavce na enotno fronto.

Izvrševalni odbor tretje inter-
nacionale, kakor tudi odbor Rdeče
strokovne internacionale sta orga-
nizirala "odbor akcije", ki bo
funkcioniral kot generalni štab
evropske revolucije, ako se leta
izloži iz ruhrake invazije. Odbor
poziva komuniste in rdeče unijoni-
ste v vseh deželah, da se naj pri-
pravijo za skupno akcijo.

Istočasno je eksekutiva tretje
internacionale adresirala apel na
nemške delavce, da se naj združijo
na enotni fronti in ustanove de-
lavsko vlado. Apel se glasi, da
edinele združeni nemški in franco-
ski proletarijat more odbiti sov-
ražnika.

Demonstracije in kaos v Nemčiji.

Berlin, 15. jan. — Pol milijona
oseb je včeraj obdržalo v Berli-
nu "dan žalovanja in protesta"
proti okupaciji Ruhrja; žalovanje
in demonstriranje se je vršilo po
vseh Nemčiji. V Berlinu je bilo
dvanaest demonstracij, ki so se
vršile vsaka na svojem mestu. Na-
cionalisti so demonstrirali na
Koenigsplatzu, socialisti in komu-
nisti pa drugje.

Na Postdamer Platzu so bili to-
gredi. Policija je napadla množice,
ki se je zaganjala v hotela, kjer
bivajo zavezniški komisarji. Ne-
kaj oseb je bilo ranjenih. Boj je
bil tudi pred francoskim posla-
ništvom. Buržoasni demonstrantje
so prepevali vojne pesmi, izdvali
ogonj in žveplo na Francijo in
zahtevali bojko francoskega bla-
ga. Tupatam so imeli demonstra-
cije monarhistični značaj. Množi-
ce je razdeljala neko prodajalnice
sladkole, katere lastnik je tujec.
Policija je zastražila vse hotela v
katerih bivajo tujci. Angličani in
Američani so bili povsod burno
pozdravljani.

(Daje na 3. strani.)

NA BALKANU SO SPET VZKIPELE SOVRAŽNOSTI.

Rumunci, Madžari, Srbi in Bolga-
ri si kažejo pesti; novice o
mobiliziranju male entente.

ANGLEŽI UNIČUJEJO TURŠKE VABI S BOMBAMI.

London, 15. jan. — Vsa podo-
navska Evropa je zopet vzkipe-
la. Čehoslovakija, Rumunija in Ju-
goslavija so pričele s odprto mobi-
lizacijo in naslovile svarilno noto na
Ogrsko in Bolgarijo.

Rumunska vlada je obvestila
Anglijo, da Ogrji, Bolgari, Turki
in Rusi ugrožajo mir na Balkanu.
Jugoslavija se pritožuje o komple-
tnih Madžarov in Bolgarov. Ogrska
vlada je tudi poslala noto ententi,
v kateri zahteva, da se uvede ne-
pristranska preiskava dogodkov
na ogrsko-rumunski meji, kjer se
ponavljajo boji med madžarskimi
vstaki in rumunskimi šandari in
vojaki.

Paris, 15. jan. — Iz Bukarešte
poročajo, da so rumunske čete
včeraj okupirale tri ogrske vasi.
Rumunci imajo dve diviziji voja-
štva na Sedmograščem. Spopadi
med ogrskimi vstaki in Rumunci
se vrše na 40 milj dolgi fronti.
Vatale vodi znani Hedfias, ki je
lani vodil puš na Burkem.

Dunaj, 15. jan. — Šest posla-
nikov velike in male entente v
Budapešti je dostavilo ogrski vla-
di protestno noto zaradi dogodkov
na Sedmograščem. Poslaniki pra-
vijo, da so ogrski neregularni tri-
krat prekršili rumunsko mejo
in napadli rumunske mejne stra-
že. Glavni konflikt se vrši pri Va-
rašdinu.

Konflikt so izvali madžarski
fašisti, ki vodijo fanatično nacio-
nalistično kampanjo po vsej Ogr-
ski za "narodno osvoboditev 20
milijonov zasuljenih Ogrrov".

Čehoslovaska vlada je pričela
stopati na prete katoliški duhov-
ščini na Slovaškem, katere se na-
giblje na stran ogrskih škofov za
avtonomno Slovačijo.

Jugoslovanska vlada je poslala
protest v Budapešto zaradi tega,
ker so Madžari aretirali in obsi-
dili na smrt sedem Srbov.

Brzjavke iz Beograda se glase,
da sta jugoslovanski minister za
vnanje zadeve Ninčič in rumunski
poslanik Diamanti konferirala v
soboto glede izredne konference
male entente v svrhu korakov na-
pram Ogrski. Pozneje sta Palis in
Ninčič govorila s kraljem Ale-
ksandrom glede predloga Rumu-
nije za konferenco male entente.
Kolikor se je doznalo, se kmalu
sestanejo v Beogradu ministrski
predsedniki male entente in nare-
de načrt za skupno akcijo.

Carigrad, 15. jan. — Uradno po-
ročilo iz Angore se glasi: V okrož-
ju Mozula uničujejo Angleži biva-
lišča domačinov s bombami, ki pa-
dajo s letal. Skupina angleških
letal je uničila vso Erbil. Veliko
ljudi je bilo ubitih in hile so v pe-
pelu. Mesto Kevendiz je bilo tudi
napadeno; poldrugo uro so pada-
le bombe na ljudi in živino. V di-
striktih Rayns, Marmaur in Der-
bend ni ostalo na ene vasi. Vse so
pokončale britske bombe. Vstaki
so razdeljali dva angleška ero-
plana.

POBOŽNJAK NAPADEL STREŽNICO.

Battle Creek, Mich. — John
McAfee, 50-letni vodja tukašnjih
verskih organizacij, je bil aretiran
na obtožbo neke bolniške postrel-
nice, da jo je hotel posiliti.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE
LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cena oglašev po dogovoru. Rokopisi se ne vrstijo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) \$5.00 na leto, \$2.50 na pol leta in \$1.25 za tri mesece; Chicago \$6.50 na leto, \$3.25 na pol leta, \$1.65 za tri mesece, in za inostranstvo \$8.00.

Naslov na vse, kar ima stik s listom:

"PROSVETA"

2657-59 So. Lawrence Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"

Organ of the Slovene National Benefit Society.

Owned by the Slovene National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada \$5 per year; Chicago \$6.50, and foreign countries \$8.00 per year.

"MEMBER of THE FEDERATED PRESS"

Datum v obljubi n. pr. (Dec. 31-22) poleg vsakega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnem potekla naročnina. Posvetite jo pravčasno, da se vam ne ustavi list.

NEKAJ JE RESNICE NA TEM.

Frank Morrison, tajnik Ameriške delavske federacije, je govoril pred strokovno organiziranimi delavci v Portlandu, Ore. Na dnevnem redu je bila združitev delavskih strokovnih organizacij v departmentih, da se tako razvije iz združenja (amalgamacije) strokovnih organizacij prava delavska strokovna organizacija. Povdarjal je, da je eksekutivni odbor Ameriške delavske federacije sam za združenje strokovnih organizacij ene stroke v enem departmentu, toda eksekutivni odbor ne more izaliti takega združenja, dokler ga strokovne organizacije same ne zahtevajo. Z drugimi besedami to pomeni, da se tesnejše združenje strokovno organiziranih delavcev ne da diktirati odgoraj, kot nekateri mislijo. Morrison je dokazoval, da se je uspešno združenje strokovnih organizacij le tam izvršilo, kjer je bilo prostovoljno. Harmonično združenje se po njegovem mnenju ne da izvršiti s diktatom ali ukazom.

V tem, kar je Morrison povedal je velika resnica. Toda dodati bi moral, kar velja za strokovne delavske organizacije, je merodajno tudi za delavske gospodarske in politične organizacije.

Pritisk za združenje mora priti najprvo v lokalni organizaciji. Kadar so lokalne organizacije prepričane, da je združitev potrebna, tedaj je združitev lahko izvedljiv. Lokalne organizacije izvolijo delegate za konvencijo. In če so lokalne organizacije za združitev, tedaj bodo izvolile delegate, ki so za združitev. Kadar se dve ali tri centralne organizacije po svojih delegatih izrečejo za združitev, je udeležena centralizirana organizacija za eno delavsko stroko. Kadar vse stroke sprejmejo centralizirano organizacijo, je prenova v organizaciji izvršena.

Taki sporazumi se seveda ne dosežejo, ako organizacije udrihajo druga po drugi. Tako udrihanje povečuje razkol v organizaciji in ne povzroča zblizanja delavskih organizacij. Delavci, ki razumejo, kako veliko škodo imajo delavci sami od razkola v organizaciji ali od nepopolne in nedovršene organizacijske forme, bodo delali za zblizanje delavskih organizacij in odpravo vse ovir, ki preprečujejo združenje delavcev.

Delavske organizacije, pa naj bodo strokovne ali politične, ne morejo delati uspešno za delavske koristi, ako so dualne in pocepljene in napadajo druga drugo, mesto da napravijo enotno fronto proti svojim pravi nasprotnikom.

Delavec, ki razume kolike važnosti je enotna fronta za delavstvo, ne bo napadal drugega delavca, ki pripada mogoče k dualni organizaciji in mu zaradi tega dajal vsakovrstne prilike, ampak bo učil, da je združenje potrebno v interesu delavstva samega. Ako opazi, da njegovo delo nima tistega uspeha, ki ga želi imeti, se bo še toliko bolj potrudil, da se združenje uresniči. Tako delo je seveda težavno in naporno. Pa tudi uspehi takega dela se ne pokažejo takoj. In navsezadnje kaj pa je eno leto ali par let dela za združenje delavskih organizacij, ako se zavedamo, da so ljudje vzrasli v tisočletnih predačkih in da je človek le produkt razmer? Predsodki se ne dajo odpraviti čez noč, še manj pa vtisi, ki jih napravijo razmere na človeka.

Ako stvarni nasveti za združenje delavskih strokovnih in političnih organizacij ne najdemo odmeva tako hitro, kot ga želimo, ni to krivda poedincev, ampak so temu krive razmere, v katerih živimo in sugestije, ki so bile sugestirane skozi stoletja ljudem od strani tistih ljudi, ki so izredno zadovoljni, ako se tisti kavsajo med seboj, ki ustvarjajo vsa bogastva na svetu, mesto da se združijo proti parasitičnemu sloju. Ta parasitični sloj je izrabil priliko po vojni, ker so eni pričakovali spremenitev razmer čez noč, da je poslal svoje najemnike med delavce, da jih pocepijo in tako oslabe njih moč.

Ložje je pa podirati kot graditi. Združenje delavskih strokovnih, političnih in gospodarskih organizacij je graditev, pocepljenje delavcev je podiranje tega, kar je bilo z velikimi žrtvami in mukami zgrajeno. Vsako grajenje pa mora priti od zdolaj navzgor. Kakor ne pričemo zidati hiš v zraku, ravno tako ne pričanja ustanovitev združenih delavskih organizacij s ustanovitvijo kakšnega centralnega odbora brez članstva, ampak graditi se prične v lokalni organizaciji. Prepričati se morajo lokalne organizacije, da je združitev potrebna in združenje pride zanesljivo.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

East Palestine, Ohio. — Ker smo tudi mi v E. Palestine že mislili radi vasot J. R. Z., kako se deli, je vzel naše društvo Slovan, št. 55 SNPJ, na redni mesečni seji dne 7. januarja in val člani nekdanje podružnice št. 44 J. R. Z. zadevo v pretres. Rezolucijo, oz. protest društva V boj, št. 53 SNPJ v Collinwoodu, O., naše društvo odobrava in se z njo strinja.

Odločno protestiramo proti takim zaključkom, oz. delitvam, kot je omenjeno v resoluciji. Mi tudi ne odobravamo, da se ne daje v noben drug namen, kot je bil denar nabran. Saj so razmere že kipeže v stari domovini, ne obojujemo, da bi kar vrgli puške v koruzo.

Kar se tiče ubogih premogarjev, štrajkarjev, z njimi simpatiziramo in obenem izrekamo, da so potrebni podpore, ter jo morajo tudi dobiti, ker so res pravi boritelji proti današnjemu sistemu. Toda premogarska organizacija U. M. W. of A. je veliko večja in močnejša v vseh osirih. Ona mora pomagati svojim članom štrajkarjem, kar tudi dela. Goto se najdejo tudi ljudje, ki mislijo, da bodo živeli v štrajku boljše kot tedaj ko delajo. Mi mislimo s tem posameznike različnih narodov, pri čemur je precej resnice.

Naše društvo št. 55 tudi apelira na vsa društva, katera so imela stik, oz. so darovala v milijon delarski fond, in posameznike, ki so se žrtvovali v ta namen, naj protestirajo. Drugi pa roko preči Kogar na peče, naj ne gasi, obaljujemo vredno pa je, da nekateri naši narodni voditelji mogoče mislijo, da imajo za seboj samo nasavedno maso.

Društvo Slovan, št. 55, SNPJ, prosi, oz. zahteva, da ta protest objavi list Prosveta.

Z. odbor: Jacob Istemič, predsednik; Frank Horvath, tajnik in Anton Brilih, blagajnik.

Barberton, Ohio. — Slučajno mi je prišla v roke št. 152 Edinosti. Ko sem je nekoliko pogledal, zapazim v nji nekaj, dopis iz Pittsburgha, Pa., podpisan s imenom John Goloblić, v katerem s pomočjo patra urednika prav pridno udira po S. N. P. J. oz. po njenih uradnikih in hoče dajati celo nekatere nasvete članstvu te organizacije.

Temu nadebudnemu "naprednjaku" svetujem, naj pogleda malo v zgodovino S. N. P. J. in njene uradnike, pa bo takoj na jranem, da S. N. P. J. nima takih predprikov, kakor je on sam. Pise, da butam s svojimi buticami ob skalo svete cerkve. Kdor buta s glavo, se gotovo ubije in sleer mu ni treba slasti ob skalo dolgo butati; pa naj mi vzorni dopisnik francoskanske Edinosti pove samo za enega člana S. N. P. J., da bi bil tako butnil ob njih "skalo", da bi se ubil. Ne, tega članstva S. N. P. J., ne dela niti ne jednotlivni uradniki, to si domisljuje dopisnik Edinosti v njegovi publi butel.

Pravi, da je samo par duševnih revežev, ki sedimo na teh limanah. Da, dopisnik kakor kutur, ki mu je pomagal složiti skupaj "donis", bi rada videča, da nas je samo par in ravno to ju peče, da nas je tisoče in tisoče. Samo naj malo p. J. da na okoli, pa bo videl, kako raste naša jednota, da tisoči pristopajo na leto. Ali veš, zakaj ni jednota tako rast? Zato, ker je njeno članstvo res izvolilo take uradnike, ki delajo v korist članstva in procvit ječnote. Dalje je rojak pravi, če bodo člani SNPJ še dolgo gledali poturice, da se bo paala ob koritu njih jednote, da bo še tako. O! bo tako, še. Kajti člani bodo prav radevolje pustili, da bodo sedanjí uradniki, tako dolgi, dokler se bodo slednji držali pravil, katera je sestavilo članstvo potom svojih delegatov in C. gatinj. Kadar bodo člani uradniki S. N. P. J. čez pravila, jih bo članstvo odpoklicalo brez nasvetov nizkotnega dopisnika v še nizkotnejem listu. To naj si zapomni! — Lovrene Frank.

Ali veš, kaj je tvoj deček tako rad potopa s drugimi dečki in ugaaja razne "porednosti"? Odgovor na to in mnoge ugaaje v oblačnjaju otrok najdeš v knjigi "Razna biogenesija", katere dobiš pri Književni založbi SNPJ.

Ko smo prišli v Ameriko...

Ponosna ladja "Karlsruhe" se je zadržala dne 8. junija, 1892, v baltimorskem pristanišču in se isto uro se je izkrcala z njo skupina slovenskih naseljencev, obstoječa iz devet mož, dveh žena ter dveh malih otrok. S to skupino je tudi prišla 16 letna dekle, ki pa je danes ugledna žena in mati obeh odraslih sinov in hčera.

Tudi tedaj so bile še precej stroge preiskave in vseskozi so nas vizitirali. Najtežje je bilo, da so nas tipali ravno tam, kjer na je najbolj bolelo. Koliko denarja še imate, so nas ispravevali in na to vprašanje nam je bilo težko odgovoriti, dočim so bila vez druga lahka.

Prišli smo srečno skozi prelako in dovedli so nas v neko dvorano, kjer je bilo vsega dovolj. Na razpolago je bilo sveže in suho sadje. Ogledovali smo vse to in prikimali si, misleč, tu je pa res obljubljena dežela, kajti sadje je bilo lahko, kot ga slikajo v zgodbah svetega pisma, kjer ogleduhi nesejo lahko sadje iz obljubljene dežele.

Ponudili so se nam menjale denarja, a denarja ni bilo treba menjati, ker ga nismo imeli. Za deset centov sem kupil klobuk sadja, ševelj dolgo in dva palca debelo klobaso, posedel sem dol s mojo družino, obstoječa iz šane, tri leta starega sina, ki pa je danes že odslužen ameriški vojak in izučen strojni mehanik, in osem mesecev starega dekleta, ki pa je danes tudi že mati lepe slovenske družine.

Tako smo potrpežljivo čakali tam, da nas rešijo. Ob drugi uri popoldne je vratar odprl velika vrata in pričel klicati: Vlak za Chicago ali Cleveland!

Tistega leta je bila v Chicagu svetovna razstava, v Clevelandu pa je prišla velika železniška industrija. Zato pa so delavci tudi večinoma šli v Cleveland in ti so se lahko šteli srečnim. Ne srečni pa so bili tisti, ki so se napotili v Chicago. Tistega leta, ko je bila v Chicagu svetovna razstava zaključena, je zavladala v mestu velika bresposelnost. Tisoči in tisoči so bili v Chicagu brez dela. Jako veliko je bilo nezaposlenih mladih deklet, ki so bile med svetovno razstavo zaposlene po restavracijah kot natakarice in služkinje.

Nekako ob enajsti uri ponoči je vratar zaklical: Irwin, in tedaj smo hitro pobesali naše čule in zavoje ter hajdi po stopnicah navzdol. Komaj smo stopili na vrsto, je stal tam sprevednik vlaka in nam rekel, naj oddamo našo prtljago na ekapresni voz, drugo pa nam pokazal, kam naj stopimo. Za nič na svetu nismo h teli oddati naše prtljage od sebe, misleč, ko bomo enkrat oddali to, kar imamo, potem ne bomo videli več našega imetja.

Vlekli smo torej našo prtljago s seboj na voz, ki gori po stopnicah, a ko smo prišli v voz, smo se kar ustrašili. Vsi sedeži so bili opremljeni s žametastim plišem. To mora biti pomota, smo si mislili, mi imamo vendar plačazovo vožnjo za tretji razred. Da bi ne imeli kakih sitnosti, smo hitro dveli nazaj po stopnicah iz vlaka, nesoč vsi prtljago s seboj. Ko je sprevednik videl naše početje, nas je od zunaj nahrulil, kaj vendar delamo, mi pa smo se šli k njemu opravičevati, da imamo plačano samo za tretji razred in ne za prvega. Kazali smo mu naše listine.

"Naj bo razred kakoršen hoče", nam je rekel, pojditte hitro nazaj v vlak, kamor sem vam od kazal. Mari mislite, da se boste v Ameriki vozili po živinskih vozovih? Hitro v vlak, kar čez pet minut odpeljemo." Presenečeni smo ga gledali in podvizali našo prtljago, kar gledali smo, kako je to mogoče, da se bomo vozili na tako lepih in mehkih sedežih.

Odpeljali smo se. V nek kot voza smo se spravili vsi skupaj s našo prtljago in tam smo šli v ozkem krogu pri vhodu, da skoraj ni bilo mogoče priti skozi. Nihakor nismo mogli verjeti, da je tu vse v redu in ves čas smo mislili, da se je gotovo morala zgoditi kaka pomota, zlasti smo bili o tem prepričani posamej, ko sta na tretji postaji vstopila dva moška. Bila sta lepo oblačena in govorila sta angleški. Starejši od njiju je hitro na to, ko sta se vdešila, zaspal, mlajši pa je vzel iz šepa listnico in prešval denar, potem pa zaspal. Starejši je na to zbudil, sploh se je zdelo, da je bil zaspal le navidezno, stopil je

k njemu in mu potegnil listnico iz šepa. Rekel je:

"Naušiti ga moram, da bo prahodnji bolj previden. To je moj sin!" Gledali smo mirno početje starejšega, ki pa je na prvi postaji izstopil iz vlaka. Mlajši se je na to prebudi in pogrešil listnico. Rekli smo mu, kaj je pošel stari sopotnik, a on nas je zavrnil, da to ni bil njegov oče, temveč njemu nepoznan človek. On, da ga bo še dal pravici. Na prvi postaji je izstopil tudi mlajši.

Presenečeni in ostrašeni smo bili valed tega dogodka in še bolj, kakor plašne ovce, smo se stisnili v kot drug k drugemu, vlak pa je dirjal dalje in dalje v temno noč. Oj, ti "lepa" bodočnost, ki se nam obeta v novi domovini, smo si mislili. — Star rudar iz Westmorelanda.

Povprečne mezde v ameriških industrijah.

(Leland Olds, Federated Press.)

Ako bi val delavci v ameriških industrijah složili skupaj mezde, ki so jih prejeli v sadnjem novembru in če bi se potem cela vsota razdelila med delavce, vsakih delih, bi prišlo na vsakega \$25.54 v tednu. To pomeni, če bi val delavci, ki so bili vpisani v novembru, stalno delali po sedanjih mezdah, tedaj bi znala povprečna letna međa ameriškega delavca približno \$1300.

To je manj kot potrebuje družina petih glav za najpotrebnejše življenske potrebščine, ako ne še stradanje, mrazoviti pozimi in bitni razspana. Profesor William F. Ogburn s Kolumbijske univerze je izračunal, da je treba najmanj \$500 za družino petih glav v letu, če so hude dostojno preživeti — in še ta dostojnost je zelo, zelo skromna v današnjih časih druginje.

Fakt je, da veliko število delavcev, toda ne večina, živi ob gorli navedeni povprečni mezdi. Nekateri inajo več, drugi manj. Sledede številke so posete po poročilih zveznega departamenta za delo, ki se nanaja na sadnji novembru. Poročila vsebujejo podatke glede povprečnega zaslužka v trinitiriranih tovarniških industrijah združenih držav; v teh industrijah je bilo v novembru vpisanih več kot poldrugi milijon delavcev in skupna vsota tedenskih mezd znaša \$39,800,961. Navedena je povprečna tedenska međa za oktober in november; številke kažejo, da je međa v novembru v splošnem nekoliko večja.

Industrije:	Okt.	Nov.
Kmet. orodje in stroji	\$23.37	\$24.69
Automobili	32.26	33.41
Obodi za avtomobile	26.30	26.39
Pekarije	27.18	27.51
Čevlji in dr. obutal.	22.13	22.41
Opekarne	22.32	22.99
Vozovi	23.20	22.78
Preproge	27.02	27.20
Želez. vozovi	27.81	29.21
Kemikalije	23.21	22.82
Obleka (moška)	25.69	25.55
Obleka (ženska)	31.60	29.90
Sirov bombaž	20.81	22.21
Bombazno platno	15.39	16.78
Električna oprema	24.61	25.05
Gnojila	18.00	17.35
Moka	27.72	27.74
Livarne in stroj. del.	26.82	27.02
Pehlivstvo	23.66	24.50
Steklo	23.10	23.72
Železnina	22.62	22.67
Pletenine	16.90	17.25
Železo in jeklo	28.23	29.76
Usnje	23.25	23.50
Les (parne šage)	17.46	17.60
Les (tovarne)	24.47	24.23
Klobuki in čipke	21.60	21.39
Papirnaté škatle	21.06	20.70
Fr. tr. lej	33.21	30.50
Plan	28.70	29.12
Lonečina	25.09	23.72
Tiskarne (knjige in tiskarine)	34.10	33.90
Tiskarne (časopisi)	35.90	35.30
Ladječelnice (jeklo)	25.40	27.85
Srajce in ovratniki	14.45	14.06
Svila	19.44	19.44
Klavnice in mcstarstvo	22.14	22.13
Vlečna hica	21.65	21.41
Peči	27.32	27.30
Tobač. (žveč. in pipe)	16.42	16.35
Tobač. (smotke)	17.56	18.59
Volneno blago	22.10	22.35

Te povprečne mezde se morajo smatrati kot minimum delavčeve potrebe nakupne sile. To pomeni, da ima delavec p. prečnih \$1300 — a leto za nakup živil, obleke, kuriva in drugih potrebščin ter za stanarino. Čisto je, da ta zaslužek ne zadostuje; delavec absolutno potrebuje več kot pa more kupiti za takšno mezdo. Na drugi strani to pomeni, da je odjemanje potrebščin omejeno

in industrije ne morejo obratovati stalno in v polni paro. Za vsakega je bila pr. dukcija volnina večja in tudi delo je bilo stalno.

Problem reguliranja industrije in odp. zve brezposelnosti se rešil v dobri meri, ako bi se povzela povprečna nakupna sila delavca; z drugimi besedami, ako se delavcu v splošnem povzame međa. Ako bi industrije bile organizirane z namenom, da predvsem zadovoljijo potrebam delavcev, bi bilo to vprašanje lažje rešeno. Ampak industrije ne nos eksistirajo zato, da primarno dobiček njih lastnikom. Zato imajo nizke mezde, brezposelnost visoke cene, pomanjkanje potrebščin ter — polna skladišča.

Pismo iz Rusije.

Moskva. (Piše Anise, korespondentka F. P.) — Polovica krepkih ameriških farmarskih mladencev, ki so v minulem letu ustanovili ameriško traktorsko enoto v Permu, je zdaj na morju, vračajoča se domov. Druga polovica skupine se je zakopala v sneg na velikem polju, ki je lastnina kiesselskih rudarjev v Uralu. Pantje popravljajo traktorje in čakajo spomladi.

Harold Ware, vodja enote, ki se nahaja v Moskvi, je prijatelj ruske ideje, da večje organizacije industrijskih delavcev poselejo velike farme. To je potrebno zlasti danes, ko je lakota pustila velike pokrajine brez kruha. Ware je mnenja, da bi ta ideja zelo koristila tudi Američanom, ki se danes navezani na profitiranje na svoj živeč. Delavska organizacija, ki ima svojo farmo, je lahko v leto kooperativno založena s živil.

Farma, na katero je ameriška organizacija "Friends of Soviet Russia" poslala traktorsko enoto zadnje spomladi, je — kot že rečeno — last rudarske organizacije v Kiselu. Sovjetska vlada jim je dala 14,000 akrov zemlje, toda rudarji niso mogli sami obdelati več kot tisoč akrov in prišli so bili leti plenice z rokami valed pomanjkanja strojev. Te razmere in kasneje še lakota je prisilila rudarje, da so opustili farmo.

Ameriška farmarska enota, ki je prejela gasolin žele v juliju, je kljub velikim težavam in eviram zofala 4000 akrov in posejala dovolj žita za naseljevanje 5000 ruskih rudarjev, o katerih je znano, da pojejo dvakrat toliko kruha kot Američanci. Američani so vezbali 40 ruskih mušikov v oranjo s traktorjem. Od daleč naokrog so prihajali domači kmetje in prosili Američane, naj jim zoroje polja s traktorji.

Pa mnenju ameriških prostostolovcev bodo ruski kmetje imeli veliko boljše bodočnost kakor ameriški, kadar enkrat dobe stroje in se nauče, kako jih je treba rabiti. Ruski kmet plačuje deset odstotkov davka v fitu in to je vse; drugih plačil danes nima. Naj bo njegova letina še take alaba, izgubiti nima ničesar, kajti dolгови na kmetije niso več dovoljeni v Rusiji. Kmet proda preostanek svojega pridelka direktno kmetaki kooperativi, katera zalaga velike državne truste s živil za delavce.

Sedanjí položaj ruskega farmarja je slab zaradi sedemletne vojne in največje lakote v zgodovini, ali ko enkrat dobi stroje, bo presenetil ves svet.

KANADSKI VOLKOVI PRIHAJAJO ČEZ MEJO.

New York, N. Y. — V severni pokrajini Združenih držav prihaja tolpe sestraženih volkov, ki napadajo ovce in govejo živino. Nedavno so volkovi napadli dva pismočna v kanadski provinci Ontario blizu jezera Nipissing. Volkovi so ostali zmagovalci. Požrli so tudi enega loveca in dva Indijance.

Volkovi se množe, ker trgovci skoraj ničesar ne plačajo za njih kožo. Še pred dvema letoma so plačevali volje kože v New Yorku od dvajset do šestdeset dolarjev. Danes jih plačujejo od pet do do devetnajst dolarjev.

Loveci in Indijanci pa tudi ne marajo zastoj riskirati svojega življenja in poleg še zmrzovati in stradati na lovu na volkove. V Kanadi ni razpisane nagrade na volkove.

LETALEC POMESEJOIL.

El Paso, Tex. — Lajtnant E. B. Liebhauer je padel dol s letalom vreed in je oblašal mrtve. Neareča se je zgodila blizu Del Rijs, Tex.

DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Press).

Stavka v klavnicah se pripravljajo. Delavci v žitarskih klavnicah pripravljajo na nov boj. V preteklem letu so klavniški delavci izgubili stavko z rezultatom, da im je bila utrgana mezda. Mesni agnatje so znižali mezdo pod prejšnjo, kar se pa ni zgojilo, pač pa so cene še narastle. Klavniški delavci so bogatejši za no izkušnje in zdaj se reorganizirajo industrijsko. Vsi delavci, ki delajo v klavnicah ne glede na to, kako delo opravljajo, pride v eno organizacijo. Nov boj prične se potem, ko bo organizacija na rdnih nogah. V žitarskih klavnicah je vpisanih okrog 40.000 delavcev.

Brezposelnost v Arizoni. V Glou, Ariz., se je nabralo toliko brezposelnih delavcev, da je mesto moralo odstopiti prostore v mestni in krajini ječi za prenočišče. Okrog 30 do 40 delavcev pride dnevno iz različnih držav iskat dela v onotnih rudnikih. Siromaki pripovedujejo, da so silili, da je v Globu dovolj dela in velika plača. V resnici se pa dela slabo in navadnih delavcev prav nič ne manjka.

Razne vesti.

RUSIJA SVARI VSA LJUDSTVA PRED NOVO VOJNO.

(Nadaljevanje s prve strani.)

Demonstracije na Bavarskem so se kmalu spremenile v izgrede med fašisti in socialisti. V Monakovem so fašisti napadli socialiste in raztrgali rdeče zastave.

Parlament je v soboto izrekel zaupnico Cunovi vladi z 283 glasovi proti 12. 16 socialistov se je vzdržalo glasovanja, 12 komunistov je pa glasovalo proti vladi. Cuno je v dolgem govoru napadel Francoze, rekoč, da so prelomili pogodbo, katere je zdaj krpa ničvrednega papirja. Nemčija ne mara biti odgovorna za posledice in še manj bo pomagala Franciji, katere politični cilj zadnjih 400 let je zaslužnje nemškega ljudstva. Voditelji parlamentarnih strank so v dolgi debati drug za drugim podprli stališče vlade. Vodja socialistov Mueller je dejal, da Nemčija ni bila nič manj imperialistična svojedajno kot je zdaj Francija. Komunisti so pa napadli vlado, kateri ni toliko za interese delavcev kakor za koristi nemških kapitalistov, katerih štetja so Francozi ugrabili.

Francosi proti protestni stavki.

Essen, Nemčija, 15. jan. — Danes se vrli generalna protestna stavka v Nemčiji, ki pa ima trajati najmanj 10 minut in največ eno uro. Zavezniki okupacijske komisije je bila včeraj razdeljena glede vprašanja stavke. Angličani v Američani niso proti protestu, ako je miren, Francozi in Belgijci bi pa radi zabranili vsak protest v Ruhru. Delavci v Ruhru so sklenili prenehati s delom za pol ure ne glede na to, kaj store Francozi.

Prvi napad na Francoze.

Paris, 15. jan. — Danes jutraj je prišla vest o prvih nemirih v Ruhru. Na francoske vojske, ki so vkorakali v Buer, 25 milj severno-vzhodno od Essena, je padalo kamnjenje. Nihče ni bil ranjen. Vojaški poveljnik je dal aretirati policijskega čefa radi tega dogodka. Francoze čete so ispraznile Essen in se nastanile v okolici. Okupacija drugih mest v Ruhru se nadaljuje. Danes so Francozi zasedli Bochum, ki je Stinnesovo mesto.

Prebivalci v Ruhru so včeraj žalovali ne z demonstracijami, kakor njihovi rojaki v neokupirani Nemčiji, temveč s tem, da so se zaprli v stanovanja. Vse ulice so bile prazne.

London, 15. jan. — Mučni mir, ki vlada v Ruhru, je po mnenju tujaknjih krogov mir pred nevihto. Angličani pričakujejo spoda in nihče ne ve, kaj se pride. Po vestih iz Essena so Francozi v velikih škripih vlad pomankanja živil. Zaloga živeža v Ruhru je majhna, da bodo morali Francozi uvažati istega, ako bodo hoteli zadovoljiti delavce. Francozi komisariji delajo načrte za tiskanje novega denarja, ki bo veljaven samo v Ruhru.

Nemčija naroča premog iz Anglije.

Berlin, 15. jan. — Nemčija je pričela kupovati premog od Anglije. Premoga iz Ruhra je zmanjka-

lo in ljudstvo že občuti veliko pomankanje kuriva. Ta teden se pomnože naročila za inozemski premog.

Mnogo mrtvih v Memelu.

Paris, 15. jan. — Polojaj v Memelu je zelo opasen. Zadnja dva dni je bilo več krvavih spopadov med Litvinci in Francozi. Sobotna poročila, da je bilo 80 mož ubitih, večinoma Litvincov, niso potrjena, ampak nekaj mrtvih in ranjenih pa je na obeh straneh. Litvinci so dobili pojačanja in Francozi, katerim pomagajo Nemci, so se zakopali v strelske jarka v bližini pristanišča.

Poslaniški svet v Berlinu je odredil, da se francoska posadka v Memelu pojača za 3000 mož. Pet kritičnih in francoskih križark je odplulo proti Memelu. Poslaniški svet je obenem poslal ostro noto litvinski vlad v Kovno, zahtevajoč, da mora potlačiti revolto.

Rebelni Litvinci so organizirali svojo vlado v Memelu. Martin Jankus, 80-letni Litvinec, ki je rojen v Memelu, je voditelj vstaje. Vsi litvinski prebivalci v mestu in okolici so na strani vstaev.

"STARI SKIP" NI RAD GOVORIL.

Oklipska slabost ga je baje minila.

Bastrop, La. — 75 let stari Skipwith, vodja klanovcev v okraju Morehousu, bi rad govoril. Kaj hoče povedati, se seveda tajnost. Za sedaj je samo izrazil željo, da želi govoriti s državnim prokuratorjem Coom. Namignil je, da želi izpovedati državnemu prokuratorju vse o dejih klanovcev zadnjih dveh let. Sodnik Barnett, ki je advokat "Jeff" Burneta, ki je bil aretiran zaradi umora Watt Danielsa in Thomas F. Richardsa, je sporočil državnemu prokuratorju željo "starega Skipa". Državni prokurator je rekel, da ne vidi vzroka, zakaj bi odklonil konferenco s "stariim Skipom".

O Skipwithu so pričali, da je dejal v priči pri:

"Ako bi ta dva fanta ne poslala pre pametna, bi jim dali obravnavo. Dati smo jim hoteli legalno obravnavo. Toda postala sta tako pametna, da sta mislila, da sta preveč".

Zašilčan je bil kot priča Will R. Norworthy, brat "Big Jima", plantažnika. Brata Davenport, leon in J. A., lastnika plantaž, bandnih in trgovskih podjetij, sta pričala ravno tako kot Will Norworthy.

Norworthy je pričal, da je "stari Skip" se tako izrazil, ko je povečeval svojo moč.

Will se je mudil po opravih v Arkansasu. Ko se je vrnil, mu je njegov prijatelj Calhoun povedal, da ga želi videti glede važne stvari, preden gre v Bastrop. "Šel sem na Careyjevo farmo," je pričal Will. "On mi je povedal, da me išče klan. Silil sem, da je bil McKoin, oborožen s dvema samokresoma v Spencerju in da je iskal mene. Vprašal sem Careyja kaj."

Povedal mi je, da sem obtožen, da sem v službi državljano v Mer Rougu, da ubijem McKoina in Skipwitha — in da dobim za to dele \$1.500.

"Ko sem odpotoval iz Bastropa, sem menjal ček na \$150. Rekel so, da je to prvi plačilni rok na \$1.500. Bil je ček, ki mi ga je dal moj brat, kateri mi je dolgoval ta denar."

"Carey je rekel, da me spremi do kapitana Skipwitha, da se stvar izravna. To je izvršil. Predstavil me je "staremu Skipu", na kar je zapustil sobo."

"Zakaj me pa iščete? sem vprašal starega Skipa. Rekel mi je, da me išče, ker je prejel pismo, da sem bil najet, da ustrelim njega in dr. McKoina. Toda on je pronašel, da je vse napačno in da me več ne išče. Dejal je: Mladi mož, dobro je za vas, da imate nekaj dobrih prijateljev v okraju Morehousu. Odgovoril sem mu, da se tega spominjam."

Izpovedal je, da se je ta pogovor s "stariim Skipom" vršil predvega septembra, šest dni po ugrabljenju Daniela in Richardsa.

"Ali je takrat kapitan Skipwith napravil kakšno izjavo glede Daniela in Richardsa?" je bilo vprašanje.

"Da" je odgovorila priča. "Dejal je, ako bi ta dva fanta ne poslala tako pametna, da bi jim dali obravnavo. Dali bi jim legalno obravnavo. Rekel kapitan Skipwith, ampak postala sta pre pametna, fanta sta mislila, da ve sta preveč".

J. A. Davenport je izpovedal na obširno o vladi klanovcev v o-

okraju Morehousu. Državni prokurator ga je vprašal, ako se ne počuti potrtim, ko priča.

Priča se je nalahko nasmejala, toda smeh se je spremenil v resnost.

"Sodnik", je dejala priča, "veliko let nazaj mi je rekel moj oče, ako želim dolgo živeti v okraju Morehousu, da naj molčim. In zdaj govorim, kot občutim."

Davenport je izpovedal o raznih konferencah, ki so jih imeli oni državljani s klavci, da se naseli mir v okraj. Vse je bilo zastoj. Dva sta se šla. Sodnišča niso funkcionirala in nekaj je bilo treba storiti, da se napravi red in mir. Izpovedal je, kako so klanovci zagrozili nekaterim osebam, da morajo odpotoati in se nikdar več vrniti. Ramero so postale take, da se je obrnil na gubernerja Parkerja, da se takim razmeram napravi konec.

Župan Dade v Mer Rougu, bivši klanovec, je izpovedal, kako so oni drugi klanovci bili obločeni s črne kapuce in halje, ko so prikrili zajeti Watt Danielsa W. C. Andrews in Henry Neelisa. Bilo je zbranih od 12 do 15 klanovcev. Kelley Harp iz Mer Rouga je bil med njimi. Nekateri klanovci so zahtevali, da se bičajo vsi trije. Toda on se je potegnil, da je rekel, da kaj takega se ho. Skipwith je nazadnje sam vstrajal, da se morajo bičati. Prosil so ga morali, da se to zgodi.

KLANOVKA DRHAL JE PRETEPLA OLJNEGA DELAVCA IN NEKO ŽENO.

Houston, Tex. — Šerif A. T. Binford in njegov deputij Hamilton se prizadevata odkriti klanovske slikovce, ki so bičali nekoga oljnega delavca in neko ženo.

R. H. Armand, oljni delavec, je bil na obliki pri stari mrs. Harrisonovi. Tam je bila tudi njena 30-letna hči in mala vnukinja. Nekdo je potrkal na vrata. Vdova je poslala svojo malo hčerko odpirat. Pred vratni so bile postavle, oblečene v bele halje in s kapucami na obrazih. Neznanci so vdrl v hišo in odvabili vdovo in Armanda. Odpeljali so ju ven na pašnike in naračen, kjer so ju neusmiljeno bičali.

MINNESOTA PREPOVE MONETIZACIJO NA JAVNIH PROSTORIH.

St. Paul, Minn. — V legislaturni zbornici je bila predložena predloga, ki prepoveduje ljudem hoditi z zakrpanimi obrazmi po ulicah in cestah.

Šola za ohrano zdravja.

Zdravstveni oddelak Federated Pressa. Pile dr. P. L. Clark.

3. Zmernost, natančnost in dobra volja.

Tri glavna pravila za uživanje hrane so:

- bodi zmeren,
- bodi natančen,
- bodi vesel.

"Zmernost je dar iz nebes", pravi pregovor. Človek ima moč, da sam izbira med zmernostjo in nezmernostjo. Ni ga večjega prekršitja narurnega zakona kot je nezmernost v jedi.

Ta navada se običajno prime človeka že v zgodnji mladosti, ko starši baše svoje otroke s sladkorjem in drugimi sladkili. Sladkor navadno povzroči, da njegove žrtve jede več kot pa more prenesti želodec in posledice je, da je želodec poln kipečih kislin.

Dobre mamice dajejo otrokom bel kruh, namazan s sirupom, pa mislijo, da s tem naredo malenčkom bogva kakšno dobroto. Ni čuda da imajo otroci povečini otečene tonile (berzavke v grlu), gešice v grlu in sistematični katar.

Kadar jemo naglo, nismo siti, dokler ni želodec prenapolnjen, kajti usta ne morejo priti v dotik s mineralnimi solmi, ki povedo, kdaj ima želodec dovolj. Veliki kosi jedi, ki so vrženi v želodec, niso nikdar docela prebavljeni; posledice tega je, da neprebavljene kose gubejo in proizvajajo strupene kisljine, ki gredo v kri mesto redilnih snovi. Pomni: želodec nima zob, da bi grizel in zmlinil nezgrizene kose jedi.

Nezmernost pokvari tudi najboljše hrano, katere bi drugače veliko zalegla. Vsaka stvar ima svojo mero in tako je ina tudi ž-

lodec. Kakor hitro čutiš, da imaš dovolj, prenehaj jesti.

Prevelika mera zavžite jedi je pa posebno škodljiva, kadar si truden. Celot polovico običajne mere je takrat preveč, kajti živčna energija je prešlaba, da bi pomagala pri prebavljanju. Nikdar ne sedi k mizi, kadar si truden, izdejan, upchan! Počakaj toliko časa, da se popolnoma umiriš. Bolje je biti lačen pa zdrav, kakor nabasan pa bolan.

Bodi natančen. Vzemi si čas, kadar sešede k mizi. Jej počasi in v manjših zalogačih. Griz in obračaj toliko časa po ustih, da se grilje spremeni v tekočino in sam uide v goltanec. Tudi juho je treba trikrat obrniti v ustih, predno se pogoltne. Glavno je, da se jed dobro zmeša s slino, ki je glavni pogoj pravilne prebave. Paži, da so prvi trije zalogači popolnoma prevečeni; potem bo kontrola lahka.

Slabih posledic neprežvečene hrane je toliko, da jih ne morem tu naštet. To pa ne pomeni, da bi moral človek posli držati griljeje v ustih in šteti žvečenja. Dovolj je, da se jed toliko zgrize, da ne gre žil trdega ali v koščkih v želodec. Kadar človek spozna, kako je to potrebno za njegovo zdravje in se privadi, ni to nič težkega.

Prebava pričenja v ustih in konča v želodcu. Dobro prebavljena hrana se hitro asimilira. Asimiliranje pomeni, da se zavžita hrana pravilno razdeli in vsi njeni elementi gredo naravno pot, kamor spadajo.

Kdor je zmeren, bo kmalu tudi ustanen pri mizi. Lahko se bo držal drugih pravil. Zmernost je prvi pogoj. To mora posebno veljati za ljudi slabega zdravja. Osebe, ki so močne in zdrave, lojke premagujejo nezmerno uživanje te ali one priljubljene stvari, ampak ne dolgo. Nezmernost se vedno enkrat mašuje.

Osebe, ki so slabega zdravja, se morajo podvreči tem pravilom, ako hočejo okrevati.

Tretje pravilo: bodi vesel!

Odloži skrb! Skrb odganja spanje in če se človek, posebno delavec, ne spočije, so vsi njegovi udje za nič. Tisti, ki je rekel, da desetink naših skrbi je nepotrebnih in preostala desetinka je na polovico pretirana, je imel nekoliko prav. Kolikokrat si človek beži glavo zaradi stvari, ki ni nič. Pustimo take skrbi! Kadar ti pride, da je vse črno, kamor pogledaš, reci si: "Kaj bi to? Kdo se bo zmenil za to danes sto let!"

Kdor večerja s polno glavo brige ali s žalostjo v srcu, je bolj, da gre spat s praznim želodcem. Ne jesti se in ne razmišljaj o kakem problemu med jedjo. Kadar delajo močljani, gre kri v glave in želodec ne more delati. Slaba navada je štiti pri jedi. Zdrava pa je dobra šala pri mizi. Bodi vesel in dober volje, kadar je želodec na delu.

Telesni komfort (ugodnost) je dobra pomoč uživanju hrane. Skrb, da si na gorkem. Zlasi je treba paziti, da niso noge na vlažnem in mrazem. Prehlad je smrt, ki pobira mlade in stare. Kogar rado sebe v noge ponoči, naj si dene dobro zamašeno posodo z vročo vodo k nogam v postelji. Ne sanmarja najmanjšega prehlajenja. Vroča kopelj rada prečene prehlad, ako se vzame takoj.

Četrto pravilo: nikdar ne jej drugače kot takrat, kadar si lačen. Med lačnostjo in tekem je velika razlika. Ko je človek lačen, je vsaka jed dobra in tečna; tedaj tudi najbolj zaleže. Kadar se ne počutiš dobro — če te napade neudarna bolečina v želodcu ali drobu, glavobol, ako si spal slabo ali če te muči velika slabost ali duševna bol vlad slabe novice ali česar koli — izpusti prihodnji obrok jedi.

Ljudje se ne vpijanijo samo s pijanci, temveč tudi s jedmi. To pijačstvo je splošno. Največji pijanec te vrste so tisti, ki jih prime krč, če jim omeniš vino, pivo, kognje in kokain — medtem ko šro razne sladkarije okoli slaherno uro.

Ako si bolan, ne povej nikomur, razen zdravniku. Čimbolj govoriš in razmišljaš o svoji bolezni, bolj boš bolan. Zapij si v glavo, da bo lezen — to se pravi, tešave, ki ne groze z resnimi posledicami — odide, ako živiš zmerno.

Grda navada je, ako srečaš znanca ali prijatelja, ki slabo izgleda, pa mu rečeš za dobro jutro: "Ti, kaj pa je s teboj? Ali si bolan?"

Reči mu rajše: "Aha, danes pa dobro izgledaš!" — in vidiš boš, kako se bo prijatelj vzravnal in v resnici lepše izgledal, kakor pa bi, če mu zastaviš prvo vprašanje.

(Namen teh članov pod naslovom "Šola zdravja" je, seznaniti

Slovenska Narodna

Ustanovljena 8. aprila 1904.

Podporna Jednota

Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2857-59 30. LAWDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:
UPRAVNI ODESEK:
Predsednik Vincent Calahar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. Y. Box 31, Johnston, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Elias Novak, gl. blagajnik John Vogrich, urednik glasila John Zvertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

FOROTNI ODESEK:
John Underwood, predsednik, 407 W. May St., Springfield, Ill., Martin Zelenak, Box 376, Barboursville, Ohio, Fred A. Vider, Box 372, Ely, Minn., John Turbell, Box 22, Hendersonville, Pa., John Gortch, 414 W. May St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODESEK:
OSREDNJE OKROŽJE: Elias Novak, predsednik, 2857-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambroski, Box 225, Moon Run, Pa., John Gortch, 14531 Foster Ave., Cleveland, O.
ZAPADNO OKROŽJE: Anton Kaler, Box 104, Green, Kans., na jugovzhod. Box 104, Box 104, Box 104, na severovzhod. Mike Zagal, 5433 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbori:
Frank Zalta, predsednik, 2839 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Samark, 5830 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitten, 5856 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združilni odbori:
Predsednik: Frank Alak, 2134 St. Crawford Ave., Chicago, Ill.
John Ovan, 2639 W. 26th St., Chicago, Ill.
Joe Shuk, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Korn, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, O.

POZORIŠNA Korespondenca s gl. odborišč, ki delajo v glasovnem uradu, so vrli takole:
VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika so naslovati Predsedništvo S. N. F. J., 2857-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniška tajništvo S. N. F. J., 2857-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
DEKARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vrže so naslovati Tajništvo S. N. F. J., 2857-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.
VSE ZADEVE V ZVEZI S BLAGAJNIŠKIMI POSLI so pošiljajo na naslov: Blagajništvo S. N. F. J., 2857-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse priitbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru so naj pošiljajo Frank Zalta, predsednik nadzornega odbora, 5830 Prosser Ave., Cleveland, Ohio.

Vsi pisma na gl. posilni odob so naj pošiljajo na naslov: John Underwood, 407 W. May St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, nemanila, oglaš, naročila in spisi vse kar je v zvezi s glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2857-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

bitelja s poglavitnim uspehi obeh bolezni in arto, da se izogneta bolezni in si podaljšajo življenje. Ostrali se bomo tudi na ekonomsko stran zdravlja. — Na vprašanje, kaj odgovoriti po vrli kakor ja prejememo, citirali tega lista imajo, ako želijo, pravico do brezplačnega zdravljenja na kliniki "The Health School Clinic" v Chicagu. Za pripadati obisk je treba plačati. Naslovite ona vprašanje na: Dr. P. L. Clark, 39 So. State Street, Chicago, Ill.

Copyright, 1922, By P. L. Clark, M. D.

Državljanstvo otrok.

New York. (Jugoslavanski oddelek F. L. S.). Novi zakon, ki postavlja ženske glede državljanstva na isto stališče kakor moške, ne ne tiče državljanstva otrok. Isti se glede državljanstva ravnaajo vedno po onem svojega očeta oziroma po rojstvu na ameriških tleh. Ker ženska, ki se poroči po 22. septembru lanskega leta, ne spremeni več svojega državljanstva valed poroke, se utegne zgoditi, da je žena postala Amerikanka valed naturalizacije, dočim je mož ostal inozemec, valed česar otroci te Amerikanke, rojeni na inozemskem, bi ostali še vedno inozemci.

Poslanec Cable iz Ohija, ki je predložil zakon o neodvisnem državljanstvu žensk — je sedaj v reprezentativni zbornici kongresa predložil zakonski načrt glede državljanstva otrok. On predlaga, da bi se smatralo za ameriške državljane tudi inorodne otroke ameriške matere in one inorodne matere, ki je kasneje postala ameriška državljanka valed naturalizacije.

Ako je bil le eden izmed staršev naturaliziran, bi se vsak otrok pod 21. letom starosti, živeč v Združenih državah, smatral za ameriškega državljana; otroci, rojeni na inozemskem od inozemskih staršev, bi se smatrali za ameriške državljane valed naturalizacije, oziroma zopetne pridobitve ameriškega državljanstva s strani bodisi očeta ali matere, ako je eden izmed teh poslednjih postal ameriški državljan tekom mladostnosti otroka — državljanstvo tega otroka pa bi prišlo še le od dneva, ko se je isti nastanil v Združenih državah. Po sedanjih zakonih velja ravno isto, ali le s osirom na naturalizacijo očeta.

Kar se tiče otrok, rojenih v Združenih državah, oni so po obstoječih zakonih ameriški državljani brez osira na državljanstvo staršev.

Otroci, rojeni v inozemstvu, se smatrajo sedaj za ameriške državljane, ako je bil oče za časa njihovega rojstva ameriški državljan. Zgoraj omenjeni zakonski načrt pa bi smatral za ameriškega državljanca inorodnega otroka, ako oče ali pa le mati sta bila državljana Združenih držav za časa njegovega rojstva.

Zakonski načrt dalje določa, da bi otroci, rojeni v inozemstvu, katerih eden izmed staršev je bil državljan za časa njihovega rojstva, in ki ostanejo v inozemstvu, zgu-

bili pravico do zaščite s strani ameriških oblasti, razun ako se tokom leta dni potem, ko so postali 18 let stari, podaajo na kak ameriški konzulat in tam izjavijo svojo namero, da hočejo ostati državljani Združenih držav in se tam nastaniti, in zaprlejšajo zvestobo Združenim državam tekom leta dni potem, ko so dosegli 21. leto starosti.

Ali želiš smati pravilno plant in čitas angleško? Naroči si "Slovensko-angleško slovnico", katere je izdala in ima na prodaj Krstijeva matiča E. M. F. J.

JAVNI POSIV.

Horminie, Pa.

Podpisani odprto posivljam zahrbine obrekovalce, da mi dokažejo, kedaj in kje sem jaz prevladal stavkroake v Westmorelandu ali pa kam drugam, zadnje poletje ob času stavke. Ker se žiri ta govorica že celo v Washingtonu, in postaja to obrekovalenje meni še odveč in ostudno, sem se odločil v obrambo moje časti dati \$1000.00 (tisoč dolarjev), tistemu, ki mi dokaže, da je gori omenjeno obrekovalenje resnično. Pač pa je resnica obratno, da sem vas čas za časa premogarske stavke prevladal stavkajoče premogarje, po raznih pliknikih in na seje v druge naselbine. Ko se je pa odprlo delo po Clevelandski konferenci, sem vozil domače premogarje v UNJSKE ROVE na dele in nazaj v domače delat. Pedpiral sem tudi stavkarja v kolikor sem mogel, torej je jasno, da to zahrbino obrekovalenje proti meni ni pošteno in je navadno umazano delo. Tisti pa, ki razširjate to govorico o meni, dokažite sedaj na razpolago vam je lahek zaslužek. John Arch. (Adv.)

IZBOM

delavca za delo na fermi (blapca). Stalno delo, plača po dogovoru. Pišite na naslov: Anton Kaler, Box 93, Claverack, N. Y. (Adv.)

IZBOM

rojaka John Vidar, pred tremi meseci se je nahajal v Fairport Harbor, Ohio. Rojake prosim, ako kdo ve za njegov naslov, naj mi te sporoči, ako bode pa sam čital ta oglaš, ga prosim naj se nemudoma s glasi na moj naslov: Franklika Volk, 407 Oplin Street, Bay City, Mich. (Adv.)

ZA KUHANJE PIVA DOMA

Imamo v zalogi slah, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poiskajte in se prepričajte, da je doma pri nas, kuhani vedno le najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi zbirko odev, steklenice in raznih loncev, itd. Mi vam dastavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje. Grocivljan, sladkarjem in v prodajalne kelesnine dasto primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacijo na:

FRANK OGLAR, 6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

